

ሺስቶሶማያሲስ SCHISTOSOMIASIS

ሺስቶሶማያሲስ ምንድን ነው? (What is Schistosomiasis?)

- ሺስቶሶማያሲስ ቢሊሃርዝያ (Bilharzia) በመባልም ይታወቃል፤ ይህ በሽታ የሚመጣው ጨው አልባ በሆነ ውሃ ውስጥ በሚገኙ ጥቃቅን ትሎች ነው።
- በበሽታው ሊያዙ የሚችሉት ታዳጊ ትሎቹ ከቆዳዎት ጋር ሲገናኙ ነው።
- ትሎቹ ቆዳን ስርስረው በመግባት ወደ ሳንባና ጉበት ይጓዛሉ፤ እዚያ ውስጥም ከአደጉ በኋላ እንቁላላቸውን መፈልፈል ይጀምራሉ።
- ትሎቹ በደም ዓይን፣ በፊኛ ወይም በአንጀት ውስጥ ለብዙ ዓመታት መኖር ይችላሉ።
- ሕክምና ካልተደረገ ትሎቹና እንቁላላቸው በጉበት፣ በአንጀትና በፊኛ ላይ ጉዳት ሊያደርሱ ይችላሉ። አልፎ አልፎም እንደ እንፍርፍሪት (የሚጥል በሽታ) ዓይነት ችግሮችን ያስከትላሉ።

የሚያስከትለው አደጋ ምንድን ነው? (Who is at risk?)

- ጨው አልባ በሆነ ውሃ፣ የሺስቶሶማያሲስ ትሎች በሚገኙበት አገር (ለምሳሌ፣ በአንዳንድ የአፍሪካ አገሮች፣ በካሪብያን፣ በደቡብ ቻይና፣ በደቡብ-ምስራቅ እስያና በመካከለኛው ምስራቅ) ውስጥ ኖረው ወይም ተገዘው የሚያውቁ ከሆነ በበሽታው ተይዘው ሊሆን ይችላል።
- ሰዎች ጨው አልባ በሆነ የውሃ መስኖዎች፣ ጅረቶችና ሃይቆች ውስጥ የተለያዩ ሥራዎችን ሲያከናውኑ ለምሳሌ፣ ውሃ ሲቀዱ፣ ግብርና ሲሰሩ ወይም አሳ ሲያጠምዱ በበሽታው በቀላሉ ሊያዙ ይችላሉ።

የህመሙ ምልክቶች ምንድን ናቸው? (What are the symptoms?)

- አንዳንድ ሰዎች ከተያዙ ከጥቂት ቀናት በኋላ በቆዳቸው ላይ ሽፍታ ይወጣል ወይም ያሳክካቸዋል።
- በሚቀጥሉት ተከታታይ ሳምንታት ውስጥ ትኩሳት፣ የራስ ምታት፣ ማላልና የጡንቻ ሕመም ይሰማቸዋል።
- ምንም እንኳን ትሎቹ በውስጣቸው እያሉና እንቁላል እየጣሉ ብዙ ሰዎች የበሽታውን ምልክቶች በፍጹም አያሳዩም።

እንዴት ነው ተመርመሮ ሊታወቅ የሚችለው? (How is it diagnosed?)

- በሺስቶሶማያሲስ ተይዘው ያውቁ እንደሆነ በደም ምርመራ ይታወቃል።
- በሽታው እንዳለብዎት በምርመራው ከተረጋገጠ፣ እንቁላሎቹን ለማየት እንዲቻል ለሽንትና ሰገራ ምርመራ ናሙና እንዲሰጡ ይጠየቃሉ።
- እንቁላሎቹ ከተገኙ ተጨማሪ ምርመራ (ለምሳሌ፣ ኤክስራ) ማድረግ አስፈላጊ ሊሆን ይችላል።

ለበሽታው ሕክምና የሚሰጠው እንዴት ነው? (How is the infection treated?)

- ሺስቶሶማያሲስን በሚገባ ለማከም ተስማሚና አጥጋቢ ውጤት የሚሰጡ መድኃኒቶች አሉ።
- በደም ምርመራ በሽታው ለተገኘባቸው ብዙ ሰዎች ኪኒን ይሰጣቸዋል።
- በሽንትዎ ወይም በሰገራ ውስጥ እንቁላሎች ከተገኙ ሁለተኛ ዙር ሕክምና አስፈላጊ ሊሆን ይችላል።

ተጨማሪ ማብራሪያ ከሚከተለው ማግኘት ይችላሉ፤ (Further information is available from)